

der er Lovbestemmelser, som ere saaledes i Strid med hele Folkets Nedsfølelse, med Nedsbevidstheden i Almindelighed, i Strid med Livet og med de virkelige Forhold, at de ikke kunne gennemføres saaledes, at Hensigten i nogen Maade opnaas, ikke kunne skaffe sig Indgang i Folkets Nedsbevidsthed, saa er det, at man kommer til den Formening, at saadanne Love ere skadelige, at de ikke i nogen Maade kunne komme til at gjøre Gavn og derfor hellere bør ophæves eller i alt Fald ændres i Overensstemmelse med den almindelige Nedsfølelse og de naturlige Forhold og ogsaa i Overensstemmelse med Tidsaandens Krav og Trang, saaledes som den har udviklet sig siden vi fik vor frie Forfatning. Den høitæredede Minister taler om Undergravelse, ja endogsaa om Tilintetgjørelse af Grundvolden for bestaaende Statsindretninger. Ja, det er den Tale, som vi have hørt fra den forite Tid af, da der under Gnevælden begyndte at blive Tale om en Smule mere Frihed og Myndighed for Folket. Det lod allerede fra Statsminister Guldberg i forrige Aarhundrede, da man kom med Forslag til at løse Stavnshandelen for Bonden. Da sagde ogsaa han, at det lod sig ikke gjøre, uden at Staten rystede i sin Grundvold. Og have vi ikke senere, da der for adskillige Aar tilbage blev alvorlig Tale om en fri Forfatning, hørt det Samme fra det gamle Rancelli og andre af den gamle Tids Mænd, at en saadan Frihed ikke kunde lade sig gennemføre, uden at Staten rystedes i sin Grundvold, ja, blev aldeles tilintetgjort? Have vi ikke hørt det Samme, naar der var Tale om kirkelig Frihed, at Kirkesamfundet i saa Fald vilde rystes i sin Grundvold, ja, vilde helt tilintetgjøres og falde, naar vi fik den attraaede Frihed? Det er saadanne kaagede Almindeligheder som det er let at stille op, men som ikke have nogen overbevisende Kraft. Naar saa den høitæredede Justitsminister sagde, hvorledes det skal prøves, om disse Folk have den fornødne Kundskab og Dygtighed, saa siger jeg, at det skal Erfaringen vise os, thi det nytter ikke, at en Mand har nok saa mange Examinier og nok saa mange Examinensvidnesbyrd, naar Livet viser, at han ikke er i Stand til at hjælpe, og det kan lige

saa lidt negtes, at Folk have den fornødne Kundskab og Dygtighed, naar de kunne vise det i Livet, i Virkeligheden, at de kunne hjælpe. Saa længe vi have en Tilstand som den nuværende, at vi den ene Gang efter den anden se Folk blive dømt, ikke fordi de have gjort nogen Skade, men fordi de virkelig ere komne deres Medmennesker til Hjælp, staar det for mig, at en Sag som denne bør ikke hvile, og det vil være min Bestræbelse, saa længe jeg har Sæde i denne Sal, idelig og idelig at minde om den, indtil den finder sin tidsvarende Løsning.

Justitsministeren: Jeg beklager, at jeg ogsaa i denne Samling er sat i den Nødvendighed at maatte udtale mig mod det ærede Medlem, ligesom jeg tidligere har maattet gjøre det, skjøndt jeg i mange Henseender, maatte mere end det ærede Medlem tror, sympathisere med ham; men de Anskuelser, som det ærede Medlem hævder paa flere Omraader, hvor vi tilfældig ere komne til at staa lige overfor hinanden, gjøre mig det nødvendigt at optræde meget bestemt imod det ærede Medlems Paastande. Jeg tror, at Thingets ærede Medlemmer, hvis de lidt opmærksomt have fulgt, hvad jeg før sagde, ville have lagt Mærke til, at jeg ikke i Anledning af dette Lovforslag har talt om en almindelig Nystelse af det hele Samfund. Dette er for stort et Spring i Tanken; jeg pleier ikke at gaa saa vidt, at jeg strax skulde give mig til at tale om Samfundets Grundpiller i det Hele, naar Taler blot er om Medicinalforfatningen. Det er ikke det almindelige Statssamfund, jeg har talt om, men Medicinalforfatningen (Ermansen: Ja!). Det ærede Medlem siger ja, men dette er sandelig en overordentlig væsentlig Forskjel. Det ærede Medlem udtalte sig, som om jeg havde gjort mig skyldig i den urimelige Overdrivelse, at jeg havde talt om Samfundsrystelser i Almindelighed, men det, som jeg sagde, som jeg vedstaar, og som jeg beder ærede Medlemmer nærmere at overveje, var — jeg gjentager det — at jeg ikke kan gjøre mig en klar Forestilling om, hvorledes vi, naar et Lovforslag som dette blev til Lov, vilde komme til at staa